

960724-1

Starý spor mezi „filosofickou theologií“ a tzv. „theologií zjevení“ (Offenbarungstheologie, rozhodně ne „zjevenou theologií“, což je nesmysl) je nesprávně založen. Také filosof ví o „zjevování“, ale Řeky započatá tradice předmětného myšlení si nedovedla věc představit resp. ji myslit jinak, než že se zjevovat může jen „něco“, co tu už dříve – byť nezjevené a nezjevně – bylo. Skutečný spor je třeba vidět jinde, totiž mezi filosofií a theologií, a je to theologie, která se ustavila proti filosofii a na obranu právě toho, oč theologii základně jde. Jestliže bude theologie chtít vést onu frontovní čáru tak, že její hlavní a rozhodující „věcí“ je zjevení, pak zůstává nevyjasněno, na základě čeho chce filosofii (resp. filosofům) upřít právo učinit rovněž jedním ze svých hlavních témat „zjevení“ či „zjevování“, „vyjevování“. Z filosofického stanoviska je především třeba trvat na tom, aby taková theologie řádně vyjasnila, jak ono „zjevení“, které chce učinit svou výhradní „věcí“ (dokonce snad základem své odbornosti, své specializace), vůbec chápe či chce chápat. Zjevovati se, vyjevovati se se řecky řekne FAINESTHAI, což je mediální tvar od FAINEIN; věda o zjevení či zjevování nese už nějaký čas pojmenování „fenomenologie“ a je přinejmenším od Hegela vyhlášena jednou z filosofických disciplín. Je tedy naprosto nezbytné, aby theologové vymezili přinejmenším rozhodující momenty, které odpovídají nejen za rozdílnost, ale dokonce snad za neslučitelnost, inkompatibilitu filosofické fenomenologie (ať už chápané jako filosofická disciplína nebo jako filosofická metoda) a theologického učení o zjevení (německy Offenbarungslehre), tedy theologické fenomenologie. V NZ najdeme sice odlišná slova, totiž APOKALYPTEIN a FANEROUN, ale Souček říká, že mezi těmito dvěma je „malý významový rozdíl, takže se jich do velké míry užívá záměnně (Novotného *Biblický slovník*, s. 1301); kromě toho FANEROÓ je odvozeno od FAINÓ – a souvisí tedy také s FÓS -, a u Lukáše 19,11 najdeme AFAINESTHAI. Ve SZ jde hned o celou skupinu různých slov, z nichž žádné nemá privilegované postavení. Důvody k pojmovému upřesnění na obou stranách jsou proto stejně zřejmé jako naléhavé. Rozhodující bude zřejmě problém, zda zjevení může být objektivováno, aniž by přestalo být zjevováním.

(Písek, 960724-1.)